

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสานมีการศึกษาในเชิงคุณภาพในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และมีการศึกษาเชิงปริมาณในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์นี้เพื่อศึกษาสถานภาพและการปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย การมีจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยและเพื่อประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พื้นที่การศึกษาคือทุกหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรแท้ ที่เป็นเจ้าบ้านหรือตัวแทนเจ้าบ้านตามเลขที่บ้านทั้ง 16 หมู่บ้าน ตามบัญชีรายชื่อในทะเบียนราษฎร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8,856 คน และกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรแท้ ที่เป็นเจ้าบ้านหรือตัวแทน เจ้าบ้านตามเลขที่บ้าน ทั้ง 16 หมู่บ้านตามบัญชีรายชื่อในทะเบียนราษฎร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 สถานภาพและการปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

สถานภาพและการปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลานเป็นการสร้างแนวทางปฏิบัติร่วมกันของประชาชนทั้งหมดเพื่อลดขยะมูลฝอยที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีความพยายามในการจัดการโดยการกระตุ้นเตือนประชาชนที่อยู่เขตบริการเกี่ยวกับการจัดการขยะ การแยกขยะ การสร้างประโยชน์จากขยะ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน การมีส่วนร่วม และพฤติกรรม ของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยประชาชน มีกระบวนการจัดการขยะในครัวเรือนโดย คัดแยกขยะ ก่อนนำไปทิ้ง การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย คนในชุมชน

ส่วนใหญ่ทราบถึงการจัดกิจกรรมโครงการ เกี่ยวกับขยะมูลฝอยๆ แนวทางในการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจถึงการจัดการขยะ แต่ไม่สามารถทำตามกระบวนการทุกขั้นตอนได้

5.1.2 ประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ภาพรวมความพึงพอใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ค่อนข้างพึงพอใจต่อการดำเนินงานบริหารจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย ความเหมาะสมของขนาดภาชนะรองรับขยะในชุมชนค่า($\bar{x}$) 3.53 S.D.(0.908) ความพึงพอใจค่อนข้างพอใจ ความเหมาะสมของตำแหน่ง / จุด / บริเวณที่จัดตั้ง ภาชนะรองรับขยะในชุมชน ค่า($\bar{x}$) 3.64 S.D.(0.819)ความพึงพอใจค่อนข้างพอใจ ความเหมาะสมของช่วงเวลา การเก็บรวบรวมขยะในแต่ละวันขององค์การบริหารส่วนตำบลค่า($\bar{x}$) 3.38 S.D.(0.940)ความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ ความเหมาะสมของวิธีการเก็บรวบรวม ขยะจากครัวเรือนในแต่ละวันทำให้ไม่มีขยะมีตกค้างในชุมชน มีค่า($\bar{x}$) 3.36 S.D.(0.833) ความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ การขนย้ายขยะไปกำจัดด้วยยานพาหนะที่เหมาะสมมีค่า($\bar{x}$) 3.64 S.D.(0.732) ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจมีการขนย้ายขยะไปกำจัดด้วยยานพาหนะที่เหมาะสม มีค่าค่า($\bar{x}$) 3.71 S.D.(0.765)ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ

ส่วนกิจกรรมที่ครัวเรือนสะท้อนข้อมูลในภาพรวมที่มีความรู้สึกเฉย ๆ ต่อการดำเนินงานบริหารจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ความเหมาะสมของการจัดการขยะ โดยเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อการกำจัด หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีค่า($\bar{x}$) 3.40 S.D. (0.784)ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับเฉย ๆ การขนย้ายขยะไปกำจัด ไม่เกิดปัญหาหกหล่นเลอะเทอะในชุมชน($\bar{x}$) 3.42 S.D.(0.898)ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับเฉย ๆ การกำจัดขยะใช้วิธีที่เหมาะสมกับประเภทของขยะ($\bar{x}$) 3.36 S.D.(0.615)ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับเฉย ๆ กระบวนการกำจัดขยะทันเวลาไม่มีขยะตกค้างในชุมชน($\bar{x}$) 3.37 S.D.(0.932) ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับเฉย ๆ ความร่วมมือของประชาชนในการจัดการขยะของชุมชน($\bar{x}$) 3.22 S.D.(0.963)ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับเฉย ๆ

5.1.3 ความพึงพอใจของผู้ใช้กระเป่าसानจากซองกาแพฟขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อความพึงพอใจของผู้ใช้กระเป๋าสานจากชองกาแพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 19.66$ S.D=3.03) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ความประณีต สวยงามของผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.48$) การเลือกวัสดุตกแต่ง ($\bar{x} = 4.16$) ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.06$) ขนาดของผลิตภัณฑ์เหมาะสมแก่การใช้งาน ($\bar{x} = 4.0$) ความแข็งแรง ทนทานของผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 2.96$) และการนำไปใช้ ($\bar{x} = 2.93$) ตามลำดับ

การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้กระเป๋าสานจากชองกาแพขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อความพึงพอใจของผู้ใช้กระเป๋าสานจากชองกาแพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีเพียงความแข็งแรง ทนทานของผลิตภัณฑ์ และการนำไปใช้เท่านั้นที่อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสถานภาพและการปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน ได้รับความรู้ความเข้าใจจากโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ โทษ ภัย ของขยะมูลฝอย และประโยชน์จากการนำขยะมูลฝอยกับมารีไซเคิลใหม่ให้สามารถที่จะสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ เช่นการทำกระเปาะจากหลอดกาแฟ ตลอดจนประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลมาจากการคัดแยกขยะซึ่งมีส่วนที่สอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ เปรื่องคำ (2556) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเกษตรในตำบล Lien Loc อำเภอ Hau Loc จังหวัด Thanh Hoa ประเทศเวียดนามและตำบลนากว้าง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีประเทศไทย พบว่า ตำบลนากว้าง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีประเทศไทย และตำบล Lien Loc อำเภอ Hau Loc จังหวัด Thanh Hoa ประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็น พื้นที่เกษตรกรรม มีบริบทชุมชนที่คล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันในด้านการจัดการขยะ เนื่องจากการจัดการขยะในตำบลนากว้างได้ดำเนินการตามรูปแบบของศูนย์จัดการ ขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร ความสอดคล้องคือ เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลานเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อจำหน่ายอยู่แล้วในระดับหนึ่งซึ่งยังไม่ถึงขั้นของการพัฒนารูปแบบการจัดการขยะเหมือนกับผลการวิจัยของสุทธิพงศ์ เปรื่องคำ

และงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ เปรื่องคำ ยังถือว่าเป็นแบบอย่างในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอย มีการส่งเสริมการจัดการขยะพร้อมทั้งการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะ ขยะที่เก็บไว้ในชุมชนจะได้นำมาคัดแยก และกำจัดอย่างถูกหลัก วิชาการ ในศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครอุดร ทำให้ปริมาณขยะที่ตกค้างในชุมชนไม่มาก ดังนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชน ซึ่งแตกต่างกับตำบล Lien Loc ประชาชนต้องกำจัดโดยตัวเองโดยการรวบรวมนำไปฝังกลบในพื้นที่บ้านเรือน นำไปเผาหรือนำกองลากลอบทิ้งในพื้นที่ สาธารณะ ปริมาณขยะที่ตกค้างในชุมชนดังนั้นมีแนวโน้ม เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน และโรคอื่น ๆ ส่งความเสี่ยงต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล Lien Loc ยังไม่มีการจัดทำแผนและยังไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่อย่างใดและมีข้อจำกัดหลายด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ สถานที่กำจัดขยะ นอกจากนั้น ประชากรยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดการจัดการขยะมูลฝอยขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยในครั้งนี้คือการสร้างแนวทางปฏิบัติร่วมกันของประชาชนทั้งหมดเพื่อลดขยะมูลฝอยที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนการพัฒนาการบริหาร

จัดการขยะมูลฝอยมีความพยายามในการจัดการโดยการกระตุ้นเตือนประชาชนที่อยู่ในเขตบริการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ การแยกขยะ การสร้างประโยชน์จากขยะ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมเพื่อให้ ความรู้แก่ประชาชน การมีส่วนร่วม และพฤติกรรม ของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยประชาชน มีกระบวนการจัดการขยะในครัวเรือนโดย คัดแยกขยะ ก่อนนำไปทิ้ง การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย คนในชุมชน ส่วนใหญ่ทราบถึงการ จัดกิจกรรมโครงการ เกี่ยวกับขยะมูลฝอย แนวทางในการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนประชาชน ส่วนใหญ่เข้าใจถึงการจัดการขยะ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำงานวิจัยเปรียบเทียบเชิงพื้นที่เพื่อให้เห็น ความแตกต่าง ในเชิงพื้นที่และความแตกต่างในเชิงข้อมูล เพื่อความหลากหลายของข้อมูลและเป็นการ เปิดโลกทัศน์เชิงพื้นที่

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมี ส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ทำให้ประชาชนได้รับ ความรู้ด้านการแยกขยะ การนำขยะมารีไซเคิลให้มีมูลค่า ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านลาน ควรกำหนดในแผนงบประมาณในปีต่อไปเพื่อรองรับกิจกรรมเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมของงาน พัฒนางานฝีมือและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับชุมชนต่อไป